
Božič 1992

V TRŽIŠKI FARNI CERKVI

petek, 25. december 1992 ob 10:30

VSTOP	Sveta noč Kyrie* Gloria*	Franz Gruber Joseph Haydn
MED BERILI	Transeamus usque Credo*	Franz Schneider
DAROVANJE	Sonate in F Sanctus* Benedictus* Agnus Dei*	W. A. Mozart
OBHAJILO	Božji nam je rojen Sin Zveličar dans se je rodil	ljudska Andrej Vavken
KONEC	Pastores loquebantur	F. Xaver Brixl

* J. HAYDN: MISSA BREVIS SANCTI JOANNIS DE DEO

Sodelujejo

* * *

godalni trio

cerkveni pevski zbor

Ignacij Hladnik Tržič

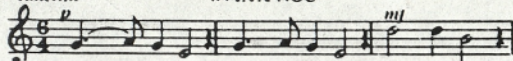
Irena Dolžan, sopran

Tomaž Meglič, orgle

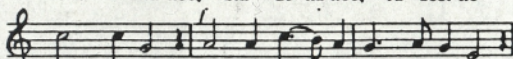
Vito Primožič, dirigent

Zmerno

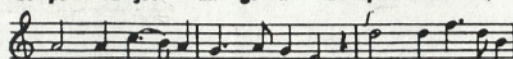
SVETA NOČ

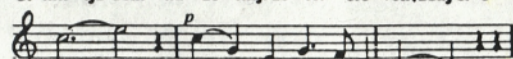
1. Sve - - ta noč, bla - že-na noč, vse že spi
2. Sve - - ta noč, bla - že-na noč, pri - šla je
3. Sve - - ta noč, bla - že-na noč, ra - dost-no

1. je pol-noč; le De - vi - ca z Jo - že-fom tam
2. nam po-moč; De - te bo - že v ja - slih le - ži,
3. pe - va - joč an - ge - li Go - spo - da sla - ve,

1. v hlevcu var - je De - te - ce nam. Spa - vaj, De - te slad-
2. greš - ni ze - mlji ra - dost de - li: Ro - jen je Re - še-
3. mir lju - dem na ze - mlji že - le: člo - vek, zdaj si o-

1. ko, spa - vaj De - te slad - ko.
2. nik, ro - jen je Re - še - nik.
3. tet, člo - vek, zdaj si o - tet.

Sveta noč

Franz Xaver Gruber (1787-1868) takole opisuje nastanek najbolj znane božične pesmi: "Bilo je 24. decembra 1818 v Oberndorfu v Avstriji, ko je kaplan Josef Mohr prinesel organistu Franzu Gruberju pesem *Sveta noč* (Stille Nacht) s prošnjo, da jo uglasbi. Še isti dan, na sveti večer sta Sveto noč pesnik in skladatelj prvič zapela ob spremljavi kitare, ker so ravno takrat orgle zaradi starosti odpovedale".

Missa brevis Sancti Joannis de Deo (*Kleine Orgelsolomesse B-dur*; Hob. XXII:7) *Kyrie * Gloria * Credo * Sanctus * Benedictus * Agnus Dei* *Joseph Haydn* (1732-1809) spada med trojico pomembnih klasicističnih skladateljev, poleg Haydna še Mozarta in Beethovna, ki so cerkveni glasbi vtisnili neizbrisen pečat. Konec prejšnjega stoletja njihova cerkvena dela niso bila veliko izvajana; cecilijanci (=reformatorji cerkvene glasbe konec prejšnjega stoletja) so jim očitali preveč posvetnega, radoživega duha, ki naj ne bi spadal v cerkveni prostor. A danes so ta mnenja že zdavnaj presežena - klasična (cerkvena) glasba je bila pač izraz takratne dobe, a skladatelji so jo pisali z globoko vero, toda na svoj način. *Missa brevis Sancti Joannis de Deo* (Kratka maša sv. Janeza od Boga) spada med krajše uglasbitve Haydnovih maš, a je zaradi svoje primerne dolžine in kvalitetne obdelave najbolj izvajana maša tega skladatelja. Posvečena je samostanu reda Usmiljenih bratov iz Eisenstadta/Avstrija; Haydn jo je napisal leta 1775. Tvori nekakšen mejnik med Haydnovimi zgodnjimi mašami (Maša v Es-duru, Maša Rorate coeli desuper, Maša v F-duru...), ter velikimi uglasbitvami mašnega ordinarija (Harmoniemesse, Missa tempore belli, Schöpfungsmesse...)

Transeamus usque ad Bethlehem

Pastorella in D: a quattro

Ta božična pastoral (=*pastirska pesem*) je pisana za godala, mešani zbor in orgle (trobenti in pavke ad libitum). Njen skladatelj **Franz Schneider (1737-1812)** je bil eden pomembnejših, a danes žal skoraj pozabljenih skladateljev klasike. Deloval je v benediktinskem samostanu Melk na Donavi/Avstrija. Besedilo je svobodna parafraza odlomka iz Lukovega evangelija (II:15):

Transeamus usque ad Bethlehem.

Pojdimo do Betlehema!

Laetetur cor quarentium Dominum.

Naj se veseli srce tistih, ki iščejo Gospoda.

*Astra, tellus, aequora,
omne quod caelo sub est,
salutet salutis Dominum.*

Zvezde, zemlja, morje,
vse, kar je pod nebom

naj slavi Gospoda, ki rešuje.

Sonate in F (KV 224)

instrumentalna cerkvena sonata za violini, bas in orgle

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) je cerkveno sonato, ki nosi v katalogu njegovih del zaporedno številko 224, napisal leta 1776. Vsega skupaj je Mozart napisal 17 cerkvenih sonat. Ko jih danes poslušamo je težko v njih zaznati verski oziroma liturgični karakter, saj je bila ločnica med cerkveno in posvetno glasbo v osemnajstem stoletju pač neznatna.

Božji nam je rojen Sin

Skladba **Ivana**

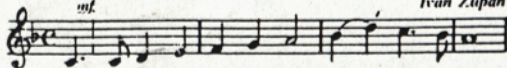
Zupana, ki je bil organist v Kamnigi gorici na Gorenjskem je ponarodela in spada med najbolj znane slovenske božične pesmi.

BOŽJI NAM JE ROJEN SIN

Zmerno

mf

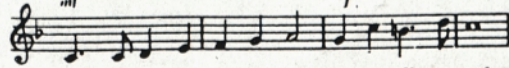
Ivan Zupan

1. Bo - žji nam je ro - jen Sin, ra - duj - mo se!
2. Dav - no že pre - ro - ko - van, ra - duj - mo se!
3. Bog se u - člo - ve - čil - je, ra - duj - mo se!

mf

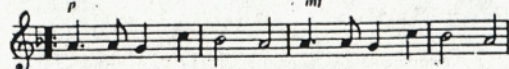
f

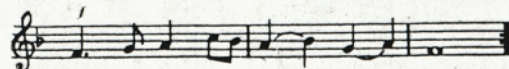
1. K nam je pri - šel iz vi - šin, ve - se - li - mo se!
2. Be - li je za - gle - dal dan, ve - se - li - mo se!
3. Da bi nas od - re - šil vse, ve - se - li - mo se!

p

mf

Iz pre - či - ste De - ve, rod - bi - ne kra - lje - ve,

bo - žji nam je ro - - - jen Sin!

Zveličar dans se je rodil

Andrej Vavken (1838-1898) je večino svojega življenja deloval v Cerkljah na Gorenjskem. Znan je po številnih skladbah, ki so danes ponarodele, pisane pa so bile za mešani zbor. Tudi predstavljena skladba spada med njegove bolj znane božične pesmi.

Pastores loquebantur

božični motet za godala in mešani zbor

František Xaver Brixl (1732-1771) je bil potomec znane češke glasbene družine, ki je dala celo vrsto skladateljev. Tudi on zaseda vidno mesto v glasbenem življenju Prage, kjer je deloval celo življenje. Njegove skladbe, namenjene cerkveni rabi, ki v njegovem opusu prevladujejo, sodijo stilno v krog zgodnjeklasicistične cerkvene glasbe srednjeevropskega prostora, ki je svoj vrh dosegla v delih Josepha Haydna in Wolfganga Amadeusa Mozarta. Ena izmed takih skladb je nocojšnji motet *Pastores loquebantur* - popularnost le tega se je zaradi vedrine nezmanjšana ohranila vse do danes:

Pastores loquebantur ad invicem:

Transeamus usque ad Bethlehem

et videmus verbum hoc,

quod factum est.

Quòd Dominus ostendit nobis.

Pastirji so rekli drug drugemu:

Pojdimo v Betlehem

in poglejmo to,

kar se je zgodilo

in nam je oznanil Gospod.

NAŠA NASLEDNJA SV. MAŠA S SODELOVANJEM ORKESTRA:

Velika noč

11. april 1993

ob 10:30

Tržič, farna cerkev

W. A. Mozart: Spatzenmesse, KV 220

J. D. Zelenka: Haec Dies, ZWV 169

W. A. Mozart: Regina coeli, KV 276

slovenske velikonočne pesmi